

การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของไทย:

ประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสนอแนะ

English Medium Instruction in Thai Higher Education:

Benefits, Challenges and Recommendations

ลวิตรา บุญปก¹, ธนัชนพร ขัตติยนนท์ ปูนอน² และหทัยกาญจน์ หลาบคำ³

Lawittra Boonpok¹, Thanatporn Khattiyanon Punon², Hathaikarn Labcome³

^{1,2,3}อาจารย์ สาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2,3} English Department, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

อีเมล: thanatporn.kh@rmu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

25 กรกฎาคม 2566

28 พฤศจิกายน 2566

23 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยชั้นนำหลายแห่งของประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมให้พัฒนาและเปิดสอนหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (English Medium Instruction หรือ EMI) ด้วยเหตุที่ต้องการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันคือการเข้าสู่ความเป็นนานาชาติ (Internationalization) ซึ่งการปรับตัวนี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยทั่วโลก ทั้งนี้บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอภาพรวมของการจัดการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยรวมถึงประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย โดยเนื้อหาครอบคลุมประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ซึ่งการมองเห็นภาพรวมของการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางจากแหล่งข้อมูลในภาพรวมทั้งสามมิตินี้ จะเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งผู้เรียน ผู้สอน รวมถึงพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้บริบทของประเทศไทย

คำสำคัญ: การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง, ระดับอุดมศึกษาไทย, ประโยชน์ของ EMI, ความท้าทายของ EMI, ข้อเสนอแนะของ EMI

ABSTRACT

Several of Thailand's leading universities have implemented a policy of the "English medium instruction (EMI)" development and offer to adapt to the current situation, which is an "Internationalization." This adaptation is considered a phenomenon in various universities worldwide. Furthermore, this article aims to illustrate an overview of the EMI in higher

education in Thailand and other countries in Asia. The content includes advantages, challenges, and recommendations for managing teaching and learning with EMI. Also, the overview of the above three aspects will serve as a basic guideline for the universities that need to improve the EMI to prepare learners and teachers and to develop EMI effectively in Thailand's context.

Keywords: English Medium Instruction, Thai Higher Education, EMI Benefits, EMI Challenges, EMI Recommendations

บทนำ

บริบทการใช้ภาษาอังกฤษของประเทศไทยจัดอยู่ในสถานะภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language หรือ EFL) เช่นเดียวกับหลายๆ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ จีน ญี่ปุ่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา กลุ่มประเทศเหล่านี้จัดอยู่ในกลุ่มประเทศวงขยาย (Expanding Circle) (Kachru, 1985 อ้างใน Al-Mutairi, 2020) กล่าวคือประเทศเหล่านี้ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ อย่างไรก็ตามด้วยอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีบทบาทในสังคมจนได้รับการขนานนามว่าเป็นภาษาสากล (International Language) ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ที่อยู่ในกลุ่มประเทศวงขยายพยายามปรับนโยบายทางการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยการสร้างความเป็นสากลหรือความเป็นนานาชาติ (internationalization) ขึ้นในสถาบันการศึกษา นั่นคือการเปิดสอนหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (English Medium Instruction หรือ EMI) สำหรับบทความนี้จะกล่าวถึงการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในทวีปเอเชียเท่านั้น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางไว้ว่า การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (EMI) คือการใช้ภาษาอังกฤษจัดการเรียนรู้ในประเทศต่างๆ ที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ (Macaro et al., 2018) ทั้งนี้ ปัจจัยที่นำมาสู่การเปิดสอนหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในเอเชียมีหลายปัจจัย ดังนี้ (Bolton, Bacon-Shone & Botha, 2022)

1. การที่ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะภาษาสากลในทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ความสำคัญของภาษาอังกฤษในวารสารงานวิจัยระดับโลก
3. ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศอเมริกา อังกฤษ แคนาดา และออสเตรเลีย รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง เช่น สิงคโปร์
4. ความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง (lingua franca) ของวงการธุรกิจนานาชาติ และองค์กรอื่นๆ เช่น ASEAN, UN, และ UNESCO
5. ระบบการจัดอันดับมหาวิทยาลัย รวมถึงองค์กร Times Higher Education (THE) และ Quacquarelli Symonds (QS)

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมานั้นนำมาสู่สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียรวมถึงประเทศไทย ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในต่างประเทศ

ปรากฏการณ์การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษานี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสถาบันที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาทั่วโลก (Ulla, Bucol & Na Ayuthaya, 2022) เมื่อพิจารณาประเทศกลุ่มวงขยายในภูมิภาคเอเชีย พบว่าบริบทการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของแต่ละประเทศแตกต่างกัน (Bolton, Bacon-Shone & Botha, 2022) เช่น

กัมพูชา ในระยะหลายทศวรรษที่ผ่านมา ภาษาอังกฤษได้รับการยอมรับว่าเป็น “ภาษาต่างประเทศที่ 1” แทนที่ภาษาฝรั่งเศส และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างแพร่หลายในระดับมหาวิทยาลัย

จีน แต่เดิมใช้ Putonghua เป็นภาษากลางสำหรับการสอนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้หลังจากปี ค.ศ. 2000 เรื่อยมา มหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศจีนเริ่มมีหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง แรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดหลักสูตรเหล่านี้คือเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนชาวต่างชาติให้เข้ามาศึกษาต่อที่ประเทศจีนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ วิศวกรรม และการแพทย์

อินโดนีเซีย ปัจจุบันนี้มีมหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่งเปิดหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ในขณะที่ทางรัฐบาลยังคงมีนโยบายสนับสนุนให้ใช้ภาษา Bahasa Indonesia เป็นภาษาหลักในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ญี่ปุ่น แม้รัฐบาลเริ่มจะสนับสนุนให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในประเทศญี่ปุ่น แต่กลับพบปัญหาจากนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอน กล่าวคือนักศึกษาสะท้อนว่าการเปิดหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางนั้นมีขึ้นเพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติมากกว่าที่เป็นการจัดการศึกษาระดับสากลให้นักศึกษาชาวญี่ปุ่น

ลาว ขณะนี้การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางระบบการศึกษาของลาวนั้นถือว่ายังไม่มี ความมั่นคง เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่สนับสนุนให้ใช้ภาษาลาวเป็นสำคัญ ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทเป็นเพียงภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวเท่านั้น

เกาหลีใต้ ในระยะหลายสิบปีที่ผ่านมารัฐบาลได้กระตุ้นให้เปิดหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยชั้นนำ เนื่องจากรัฐบาลต้องการผลักดันให้มหาวิทยาลัยก้าวขึ้นไปติดอันดับในระดับนานาชาติ อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยมากมายที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาจากการเปิดหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

เวียดนาม ปัจจุบันนี้สถาบันต่างๆ มีแผนการที่หลากหลายในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ในขณะที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในเวียดนามได้ทำข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่จะจัดการเรียนการสอนร่วมกัน อย่างไรก็ตามการดำเนินการทั้งหลายยังคงมีอุปสรรคอยู่มาก

จากสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในประเทศต่าง ๆ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลของหลายประเทศต่างสนับสนุนให้เปิดหลักสูตรที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง อย่างไรก็ตาม พบว่าการดำเนินการของแต่ละประเทศยังพบปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทยผู้เขียนได้ศึกษาประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ดังนี้

2. การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในประเทศไทย

สถานการณ์ปัจจุบันในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย พบว่ามีการเปิดสอนทั้งที่เป็นหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ (English Program) หลักสูตรสองภาษา (Bilingual Program) และหลักสูตรนานาชาติ (International Program) ซึ่งหากแบ่งตามการใช้ภาษาในการสื่อสาร ตลอดหลักสูตรสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หลักสูตรที่ใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอน (Partial EMI) และหลักสูตรที่ใช้เฉพาะภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน (Full EMI) สำหรับเป้าหมายของการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางมีหลักๆ ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาไทยได้รับการศึกษาในระดับนานาชาติ และเพิ่มโอกาสในของนักศึกษาในตลาดแรงงาน (Bolton, Bacon-Shone & Botha, 2022)
2. เพื่อยกระดับสถานะของมหาวิทยาลัยให้ไปสู่ระดับสากล (Ulla, Bucol & Na Ayuthaya, 2022)

จากการศึกษาผู้เขียนพบว่าในประเทศไทยมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอนจำนวนมาก ซึ่งงานเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ประโยชน์จากการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

จากการศึกษาพบว่ามีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางผ่านมุมมองของอาจารย์และนักศึกษาในประเทศไทย ดังนี้

2.1.1 Jiang (2021) ศึกษาเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวไทยที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทยต่อการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง พบว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนที่ใช้ภาษากลางเป็นสื่อ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นและทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้นสำหรับการก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ Tang (2021) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาไทยที่มีต่อการเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีถึงคุณค่าของการเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง โดยมีความคาดหวังว่าการเรียนในรูปแบบนี้จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนได้เป็นอย่างดี

2.1.2 Ulla, Bucol & Na Ayuthaya (2022) ได้ศึกษาว่าการปฏิรูปหลักสูตรจากเดิมไปสู่การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางส่งผลต่อทักษะทางภาษาของนักศึกษาอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษามีทักษะการพูดและการเขียนดีขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ นั่นคือใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางทำให้สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยได้

2.2 ความท้าทายของการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

จากการศึกษาพบว่ามีการวิจัยที่กล่าวถึงความท้าทายในการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของไทย โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่สังกัดวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบความท้าทายในการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านภาษา (Linguistic Challenge) ด้านวัฒนธรรม (Cultural Challenge) ด้านไวยากรณ์ (Structural Challenge) และด้านตัวตน (identity-related (institutional) challenge) แต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (Tang, 2020)

2.2.1 ด้านภาษา (Linguistic Challenge) (Tang, 2020) พบว่าผู้เรียนประสบปัญหาในทักษะการเขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษ แต่สามารถที่จะจดบันทึกเป็นภาษาอังกฤษได้ สาเหตุดังกล่าวเกิดจากการที่ไม่อยู่ในสภาวะที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก การที่ทักษะทางภาษาไม่ดีพอส่งผลกระทบต่อการใช้ศัพท์เฉพาะ (Technical Term) ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้การที่นักศึกษาไม่เข้าใจความคิดพื้นฐานของเรื่องที่เรียนเนื่องจากอุปสรรคทางภาษาส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือโครงการต่าง ๆ ออกมาได้ดีเท่าที่ควร

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนชาวไทยโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (Pomat et al., 2022) พบว่าการที่ผู้เรียนขาดทักษะภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนรู้นอกจากนี้ผู้สอนยังประสบปัญหาเรื่องไม่มีเวลาในการเตรียมกิจกรรมในห้องเรียน เนื่องจากใช้เวลาไปกับการเตรียมเนื้อหาเป็นหลัก ทักษะภาษาอังกฤษของผู้สอนเป็นอีกปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนรู้นี้เนื่องจากผู้สอนสำเร็จการศึกษาในประเทศไทยไม่กล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสอน เพราะคิดว่าทักษะภาษาของตนเองไม่ดีเท่ากับผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ผู้สอนบางคนจึงเลือกใช้ภาษาอังกฤษในการสอนบางหัวข้อเท่านั้น สำหรับการประเมินผลผู้สอนเน้นที่ความเข้าใจเนื้อหามากกว่าความถูกต้องของภาษาจึงมักใช้กลวิธีการสลับภาษาในชั้นเรียน

อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงความท้าทายหรือความยากของภาษาอังกฤษในมุมมองของนักศึกษาไทยที่เรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง Wilang & Nupong (2022) พบว่าความยากของภาษาอังกฤษครอบคลุมถึงความยากในการเรียนและการทำความเข้าใจเนื้อหาที่เป็นภาษาอังกฤษ ความยากในการพูด อ่าน ทำความเข้าใจ เขียน และคิดเป็นภาษาอังกฤษ ความยากในการรู้ถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรม (Cultural Component) ของบทเรียน และความยากในกระบวนการเรียนรู้เมื่อเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ทั้งนี้ปัจจัยที่สร้างความกังวลให้แก่ผู้เรียนที่เรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง Wilang (2022) พบว่ามี 8 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความเข้าใจในการสื่อสาร ปัจจัยด้านความกังวลในกระบวนการรู้คิด ปัจจัยด้านความยากของหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ปัจจัยด้านความกลัวในการทำผิด ปัจจัยด้าน

ขาดความเป็นตัวตน ปัจจัยด้านการกระทำของผู้สอนที่เป็นด้านลบ ปัจจัยด้านการประเมินที่เป็นลบจากเพื่อนร่วมชั้น และปัจจัยด้านความกังวลเรื่องการสอบ

2.2.2 ด้านวัฒนธรรม (Cultural Challenge) (Tang, 2020) พบว่ามีผู้สอนชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะในการอ่านตำราภาษาอังกฤษตลอดจนสื่อการเรียนอื่นๆที่เป็นภาษาอังกฤษได้ดี แต่มีผู้เรียนบางสาขาที่อ่านบทความวิจัยแล้วต้องอาศัยพจนานุกรม ไทย-อังกฤษในการแปลคำศัพท์ สำหรับประเด็นนี้ผู้สอนชาวไทยมีความเห็นว่าเรื่องปกติ เนื่องจากการอ่านตำราที่เป็นภาษาไทยจะช่วยประหยัดเวลาและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ในขณะที่ผู้สอนชาวต่างชาติมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปจากผู้สอนชาวไทย นั่นคือทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ต่ำกว่าระดับที่ผู้สอนชาวต่างชาติคาดหวังแต่กลับอยู่ในระดับที่ผู้สอนชาวไทยคาดหวัง ปัญหาเรื่องทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนเห็นได้ชัดจากงานเขียนเชิงวิชาการ และปัญหานี้เองที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกังวลในการเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง เนื่องจากอยู่ในบริบทที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลักมาโดยตลอด

2.2.3 ด้านไวยากรณ์ (Structural Challenge) (Tang, 2020) พบว่าผู้เรียนมีปัญหาเรื่องการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ถึงแม้ว่าผู้สอนทุกคนใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง หากผู้สอนชาวไทยพบว่ามีผู้เรียนชาวไทยที่ไม่เข้าใจ ผู้สอนจะเปลี่ยนมาใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายประเด็นนั้น ๆ ก่อนที่จะให้ผู้เรียนเริ่มทำงานที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ผู้สอนชาวไทยในการตรวจงานผู้สอนชาวไทยจะเน้นไปที่ศัพท์เฉพาะและเนื้อหามากกว่าความถูกต้องของภาษา ในขณะที่ผู้สอนชาวต่างชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางตลอดทั้งคาบเรียนมองว่าผู้เรียนชาวต่างชาติรู้สึกสบายใจที่จะสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษในขณะที่ผู้เรียนไทยมักใช้ภาษาไทยทุกครั้งที่มีโอกาสเนื่องจากมีคลังคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่จำกัด

2.2.4 ด้านตัวตน (Identity-related (Institutional) Challenge) (Tang, 2020) ผู้สอนทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าผู้เรียนทุกคนมีทักษะการปฏิสัมพันธ์และทักษะการฟังที่ดี กล่าวคือผู้เรียนสามารถนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษได้ และมักจะได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้สอนชาวต่างชาติได้ตรวจสอบความเป็นตัวตนของตนเองและบริบทของวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมถึงประเด็นด้านความเป็นตัวตนของผู้เรียนที่ประสบปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร เช่น เรื่องการที่ผู้เรียนชาวไทยไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนชาวต่างชาติ เป็นต้น ซึ่งเหตุผลหลักของปัญหานี้คือการที่ผู้เรียนไทยขาดทักษะทางภาษาอังกฤษนั่นเอง

2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

จากการศึกษาพบว่ามีนักวิชาการได้เสนอแนวทางการนำภาษาอังกฤษมาใช้เป็นสื่อกลางซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมมาไว้เป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนในทุกระดับชั้น ดังนี้

เด่นชัย ปราบจันดี และพรสิริ นิลภิรมณ์ (Prabjandee & Nilpirom, 2022) ได้เสนอแนวทาง 4E ไว้สำหรับครูผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดังนี้

2.3.1 Embracing EMI with the right attitudes (E in EMI) กล่าวคือเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่เป็นสื่อกลาง (Prabjandee & Nilpirom, 2022) นั้น คือ

1. ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นสื่อกลางเป็นภาษาที่ใช้สำหรับการสอน
2. ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นสื่อกลางไม่ใช่วิชาที่ใช้เป็นเนื้อหาสำหรับสอน
3. ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นสื่อกลางเป็นอิสระจากมาตรฐานของเจ้าของภาษา
4. ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นสื่อกลางเป็นของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา

จากแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผู้สอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKUILT, 2023) ที่กล่าวถึงประเด็นที่หลายคนมักเข้าใจผิดเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ดังนี้

1. มีผู้เข้าใจว่า EMI เป็นแนวการสอน (approach) ที่สอนเนื้อหาผ่านภาษาอังกฤษ
2. มีผู้เข้าใจว่า EMI คือการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการเป็นหลัก
3. มีผู้เข้าใจว่า EMI ช่วยพัฒนาเนื้อหาและทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน
4. มีผู้เข้าใจว่า ตัวอักษร E ใน EMI มาจากคำว่าเจ้าของภาษา (native English speakers)
5. มีผู้เข้าใจว่าควรสนับสนุนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางล้วนเท่านั้น
6. มีผู้เข้าใจว่าผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศจะสอน EMI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. มีผู้เข้าใจว่าผู้สอนและผู้เรียนที่มีทักษะภาษาอังกฤษไม่ดีจะไม่สามารถเรียน EMI ได้
ด้วยเหตุนี้การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนิยามของ E ใน EMI จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนลดความกังวลที่อาจเกิดขึ้นในห้องเรียน อีกทั้งอาจลดความคาดหวังจากบุคคลภายนอกได้อีกด้วย ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ดังนี้

บัญชาการ สมีเพ็ชร (Sameephet, 2020) ได้กล่าวถึงระดับของการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (English Linguistic Gears หรือ ELGs) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางระดับเบาบาง (Weak EMI) นั่นคือการที่ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษอย่างน้อย ร้อยละ 25 ของระยะเวลาสอนตลอดภาคการศึกษา และใช้ภาษาไทยสอน ร้อยละ 75 ตลอดภาคการศึกษา ทั้งนี้เอกสารต่างๆ สื่อการสอน แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม จะต้องเป็นภาษาอังกฤษ
2. การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางระดับกลาง (Mild EMI) นั่นคือการที่ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 50 ของระยะเวลาสอนตลอดภาคการศึกษา ทั้งนี้

สื่อการสอนทั้งหมด แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ ต้องเป็นภาษาอังกฤษ การเขียนรายงานหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียนต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดเช่นกัน

3. การสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางระดับเข้มข้น (strong EMI) นั่นคือการที่ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษอย่างน้อย ร้อยละ 75 หรือมากกว่า ของระยะเวลาสอนตลอดภาคการศึกษา และใช้ภาษาไทยสอนร้อยละ 25 หรือน้อยกว่า ตลอดภาคการศึกษา ทั้งนี้สื่อการสอน เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมทั้งหมดต้องเป็นภาษาอังกฤษ การเขียนรายงานหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษ ตลอดจนการสอบกลางภาคและปลายภาคผู้เรียนต้องทำข้อสอบเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด

แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษามุมมองของผู้เรียนหลักสูตรพยาบาลโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางบางส่วน (Partial EMI) (Pomat et al., 2022) พบว่า 1) ผู้เรียนต้องการเรียนระบบสองภาษาเนื่องจากกังวลว่าจะพลาดเนื้อหาสำคัญไป และต้องการให้มีเอกสาร สื่อการสอน รวมทั้งวิดีโอที่มีบทแปลเป็นภาษาไทย 2) ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนอธิบายศัพท์เฉพาะเป็นภาษาไทย เพราะเมื่อเข้าใจความหมายแล้วก็จะสามารถจับใจความได้เร็วขึ้น 3) ผู้เรียนต้องการให้สอนแบบสลับภาษา (Code-switching) เนื่องจากผู้สอนบางคนมุ่งเน้นไปที่การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษจึงทำให้ไม่ค่อยได้อธิบายหรือขยายความในส่วนเนื้อหา ประกอบกับผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ขาดทักษะภาษาอังกฤษก็เกิดความกังวลว่าจะพลาดเนื้อหาไป ดังนั้นจึงต้องการให้ผู้สอนสรุปเนื้อหาเป็นภาษาไทยในตอนท้ายคาบ 4) ผู้เรียนที่มีทักษะภาษาอังกฤษดีต้องการให้เพิ่มเวลาอภิปรายหรือนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้นเพื่อที่จะได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษ 5) ผู้เรียนต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง และเชื่อว่าการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย เช่น โปรแกรมเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ คอร์สติวภาษาฟรี หรือหนังสือที่เกี่ยวกับสาขาที่เรียนในห้องสมุด 6) ผู้เรียนบางคนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนเนื่องจากการออกเสียงและสำเนียงภาษาอังกฤษของผู้สอน กล่าวคือผู้เรียนบางคนคุ้นเคยกับสำเนียงอังกฤษหรือสำเนียงอเมริกัน แต่ไม่คุ้นเคยกับภาษาอังกฤษสำเนียงไทย

2.3.2 EMI lesson planning เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (Prabjandee & Nilpirom, 2022) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน (Kewara & Prabjandee, 2018) ได้แก่

1. การทักทาย (Greeting) คือการที่ผู้สอนเริ่มทักทายผู้เรียนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
2. การทบทวน (Review) คือการที่ผู้สอนทบทวนบทเรียนจากคราวที่แล้วเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในเนื้อหาที่สอนไปแล้วก่อนที่จะเริ่มเนื้อหาใหม่
3. การชี้แนะ (Direction) คือการที่ผู้สอนเตรียมผู้เรียนก่อนการทำการงาน การอธิบายวิธีการทำการงานให้ชัดเจนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น
4. การทำการงาน (Task) คือการที่ให้ผู้เรียนลงมือทำการงานเป็นกลุ่มตามที่ผู้สอนได้อธิบายวิธีการไว้ในขั้นตอนที่แล้ว

5. การประเมิน (Assessment) คือการที่ผู้สอนประเมินผลงานของผู้เรียน โดยผู้สอนอาจใช้วิธีการสังเกตขั้นตอนการทำงานของผู้เรียนแล้วจดบันทึกเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนหาหลักฐานที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนข้อสรุปของผู้เรียน หากผู้เรียนสามารถหาหลักฐานดังกล่าวมาได้ผู้สอนสามารถตั้งคำถามเรื่องความน่าเชื่อถือของหลักฐานนั้นๆ ได้

6. การส่งต่อ (Delivery) คือการที่ผู้สอนให้ผู้เรียนออกมานำเสนอข้อสรุปของตนเองหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้ผู้เรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำภาระงาน

จากขั้นตอนของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอนข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าขั้นตอนทั้งหมดนี้มีความคล้ายคลึงกับวิธีการสอนแบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) (Ellis, 2003) กล่าวคือ วิธีนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนทำภาระงาน (Pre-task) ระยะนี้ผู้สอนจะแนะนำเนื้อหาที่จำเป็นในการทำภาระงานและอธิบายวิธีการหรือขั้นตอนการทำงานแก่ผู้เรียน 2) ระยะลงมือปฏิบัติ (During task) เป็นระยะที่ผู้เรียนลงมือทำภาระงานตามที่ได้รับมอบหมาย 3) ระยะหลังทำภาระงาน (Post-task) เป็นระยะที่เน้นกิจกรรมการสื่อสาร นั่นคือผู้เรียนจะนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และจะมีการให้ผลสะท้อนกลับจากผู้สอน

2.3.3 Executing EMI lessons คือการนำแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ไปใช้ในห้องเรียน (Prabjandee & Nilpirom, 2022) ทั้งนี้หากยึดแนวการสอนที่เป็นการบูรณาการภาษาอังกฤษกับเนื้อหาวิชา (Sheltered-instruction Approach) ที่ว่าผู้สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางควรช่วยผู้เรียนให้สามารถเชื่อมต่อกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้วเข้ากับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียน ช่วยผู้เรียนแก้ปัญหา และหาวิธีทำให้ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนได้รับนั้นคงอยู่ (Echevarría et al., 2008 อ้างใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) ผู้สอนควรใช้เทคนิค สเคฟโฟลดิ้ง (scaffolding technique) ในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อกับความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ (Prabjandee & Nilpirom, 2022)

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งในการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางคือการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนอย่างสมดุล (Echevarría et al., 2008 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) นั่นคือผู้สอนควรให้ผู้เรียนอธิบายคำตอบเพิ่มเติมแทนที่จะตอบว่าใช่หรือไม่ใช่เท่านั้น และเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายผ่านวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูด การเขียนบันทึก หรือโดยใช้เทคโนโลยี ผู้สอนควรให้ผู้เรียนดำเนินการด้านเนื้อหาหรือข้อมูลร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น ในขณะที่ผู้สอนทำหน้าที่ช่วยเหลือให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นเนื้อหาที่เรียน (Prabjandee & Nilpirom, 2022)

นอกจากนี้ผู้สอนควรให้ความสำคัญกลวิธีการปฏิสัมพันธ์แบบอื่นๆ ในห้องเรียนที่เป็นแนวสัญลักษณ์ (semiotic classroom mode) เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดของเนื้อหามากขึ้น โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้ (Morell, 2018 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) 1) ผู้สอนที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อกลางต้องเน้นไปที่สื่อเสริมทักษะ เช่น การจัดที่นั่งและระยะห่างของที่นั่งผู้เรียน การปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน การสื่อด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษา 2) การจัดการเรียนรู้ไม่ต้องขึ้นอยู่กับ

กับความสามารถด้านการพูดหรือการเขียนภาษาอังกฤษเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้เป็นนัยอื่นๆ ที่เป็นอวัจนภาษาด้วย

2.3.4 Engaging in Reflective Practice คือการให้ผู้สอนมีการสะท้อนคิดหลังการสอน ทั้งนี้การสะท้อนคิดหมายถึง การที่ผู้สอนได้ไตร่ตรองใคร่ครวญในหลักปรัชญา หลักการ ทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ เพื่อรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ซึ่งการสะท้อนคิดนี้มีประโยชน์ต่อผู้สอนอย่างยิ่งเพราะเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้สอนเอาชนะความกังวลและความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (Farrell, 2020 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) นอกจากนี้ผู้สอนควรมีพื้นที่ส่วนตัวในการปรับการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและการพัฒนาผู้เรียน (Doiz and Lasagabaster, 2018 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022)

สำหรับขั้นตอนการสะท้อนคิด Farrell (Farrell, 2020 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) ได้กล่าวไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ หลักปรัชญา หลักการ ทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ และการก้าวข้ามแนวคิด ตามลำดับ ซึ่งการสะท้อนทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นการสะท้อนแบบองค์รวมที่นำไปสู่การเป็นผู้สอนมืออาชีพได้ ทั้งนี้แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสะท้อนคิดหลักปรัชญา ผู้สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางต้องสำรวจลักษณะของครูในฐานะที่เป็นบุคคล (Teacher-as-person) คือการให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องอัตลักษณ์ของผู้สอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง การสะท้อนคิดนับว่าสำคัญเพราะจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ (Doiz & Lasagabaster, 2018 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022)

ขั้นที่ 2 การสะท้อนคิดหลักการ ผู้สอนตรวจสอบความเชื่อของตนเองเรื่องการสอนและการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง Farrell (2020 อ้างถึงใน Prabjandee & Nilpirom, 2022) กล่าวว่า เมื่อผู้สอนได้รับโอกาสให้พูดถึงความเชื่อของตนเองเรื่องการสอนและการเรียนรู้ และการสะท้อนไปถึงแหล่งที่มาของความเชื่อเหล่านั้น ผู้สอนจะสามารถเริ่มประเมินความเหมาะสมของตนเองให้สัมพันธ์กับบริบท

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิดทฤษฎี ผู้สอนได้สืบเสาะตัวเลือกที่หลากหลายเกี่ยวกับทักษะการสอนในห้องเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

ขั้นที่ 4 การสะท้อนคิดการฝึกปฏิบัติ ผู้สอนได้สำรวจจากการลงมือปฏิบัติว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

ขั้นที่ 5 การสะท้อนคิดการก้าวข้ามแนวคิด ผู้สอนได้สะท้อนคิดประเด็นด้านศีลธรรม การเมืองและสังคมที่สัมพันธ์กับการสอนซึ่งนอกเหนือจากการฝึกอบรม

นอกจากนี้ พรณวลัย เกษระ (2559) ได้เสนอแนวทาง “5ป” ในการเริ่มต้นนำภาษาอังกฤษมาใช้ในห้องเรียน ดังนี้

1. ปรับตัวให้ทันสถานการณ์โลก ความมองว่าวิชาที่ตนเองที่เชี่ยวชาญนั้นสามารถที่จะต่อยอดบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ ได้ในลักษณะใดบ้าง

2. เปิดใจ ผู้สอนอาจจะต้องปรับทัศนคติที่เต็มไปด้วยความกลัวออกไปจากความคิดตัวเอง เช่น กลัวเสียหน้า กลัวพูดผิด กลัวว่าผู้อื่นจะประเมินตัวเองอย่างไรในการใช้ภาษาอังกฤษ
3. ปรับเปลี่ยน การร่วมมือกันของผู้สอน เช่น การสร้างกิจกรรมข้ามวิชาจะทำให้ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างวิชาว่ามีจุดประสงค์ปลายทางร่วมกัน และก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนได้
4. แพลผล เมื่อผู้สอนเริ่มคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในการบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชาแล้ว จึงควรทำการประเมินตนเอง ประเมินผู้สอนร่วม และประเมินผู้เรียนว่าควรดำเนินไปในทิศทางใด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้
5. ปรับปรุง ผู้สอนต้องปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกหรือเพื่อพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุงของตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

บทสรุป

บทความนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอภาพรวมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ ทั้งนี้รัฐบาลของหลายประเทศในทวีปเอเชียพยายามสนับสนุนให้มีจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม ด้วยบริบทของแต่ละประเทศที่มีความหลากหลายส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของแต่ละประเทศยังคงประสบปัญหาในการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงประเทศไทยซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เช่นเดียวกับหลายประเทศในทวีปเอเชียนั้น พบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในประเทศไทยได้รับความนิยมมากเนื่องจากผู้เรียนมีความคาดหวังว่าเป็นวิธีที่ช่วยให้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้มีความได้เปรียบในเรื่องของการก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่ด้วยพื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันของผู้เรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางส่งผลให้เกิดความท้าทายในการเรียนการสอนทั้งต่อตัวผู้สอนและผู้เรียนในหลายด้าน อย่างไรก็ตามปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางเพื่อให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนลดความกังวลในการจัดการเรียนการสอน อันจะทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยราบรื่นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พรณวลัย เกษระ. (2559). การเรียนภาษาอังกฤษแบบวิทย์ภาษาบูรณาการ: แนวคิดและมุมมองสำหรับครูไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 27(1), 28-40. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2566, จาก <https://dspace.lib.buu.ac.th/bitstream/1234567890/3251/1/edu27n1p28-40.pdf>

- Al-Mutairi, M. A. (2020). *Kachru's Three Concentric Circles Model of English Language: An Overview of Criticism & the Place of Kuwait in It*. Retrieved May 1, 2023, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1239144.pdf>
- Bolton, K., Bacon-Shone, J. and Botha, W. (2022). *EMI (English-medium instruction) across the Asian Region*. Retrieved April 27, 2023, from <https://doi.org/10.1111/weng.12620>
- Ellis, R. (2003). *Task Based Language Learning and Teaching*. Retrieved May 1, 2023, from https://assets.cambridge.org/97811084/94083/frontmatter/9781108494083_frontmatter.pdf
- Jiang, Y. (2021). *Investigating Thai University Learner's Attitudes towards English as a Medium of Instruction*. Retrieved May 1, 2023, from http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/1262/1/62010184001.pdf?fbclid=IwAR1uU_dmcuie6OrLv74Tqh7Yx7gTpk1r-vOqk0cEjEffllK5HzGOD2-E3hg
- Kachru, B. (1985). *Standards, Codification and Sociolinguistic Realism: English Language in the Outer Circle*. In Quirk, R. and Widdowson, H. G. (Eds.), *English in the world: Teaching and learning the language and literatures* (p. 11-36). Cambridge: Cambridge University Press.
- Kewara, P. and Prabjandee, D. (2018). *CLIL Teacher Professional Development for Content Teachers in Thailand*. Retrieved May 1, 2023, from <https://lclil.unisabana.edu.co/index.php/LACLIL/article/view/7259/pdf>
- KKUiLT. (2023) *English Medium Instruction: What, Why and How?*. Retrieved May 12, 2023, from <https://www.facebook.com/KKUiLT>
- Macaro, E., Curle, S., Pun, J., An, J., and Darden, J. (2018). *A Systematic Review of English Medium Instruction in Higher Education*. Retrieved April 24, 2023, from <https://doi.org/10.1017/S0261444817000350>
- Pomat, N., Jannok, A., Buripakdi, A. and Wilang, J. D. (2022). *Partial EMI Nursing Program: Insights from Students and Teachers in Thailand*. Retrieved April 27, 2023, from <https://doi.org/10.17507/tpls.1207.19>
- Prabjandee, D. and Nilpirom, P. (2022). *Pedagogy in English-Medium Instruction (EMI): Some Recommendations for EMI Teachers*. Retrieved April 24, 2023, from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/reflections/article/view/260690>

- Sameephet, B. (2020). *On the Fluidity of Languages: A Way out of the Dilemma in English Medium Instruction Classrooms in Thailand*. Retrieved April 27, 2023, from <https://hdl.handle.net/10289/13498>
- Tang, K. N. (2020). *Challenge and Importance of Teaching English as a Medium of Instruction in Thailand International College*. Retrieved April 24, 2023, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1282858.pdf>
- Tang, K. N. (2021) *Implementing English-Medium Instruction (EMI) in Thailand: University Students' Perspectives*. Retrieved April 24, 2023, from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/gskkuhs/article/view/200751/172817>
- Ulla, M. B., Bucol, J. L., and Na Ayuthaya, P. D. (2022). *English Language Curriculum Reform Strategies: The Impact of EMI on Students' Language Proficiency*. Retrieved April 27, 2023, from <https://doi.org/10.1016/j.amper.2022.100101>
- Wilang, J. D. (2022). *Specific Anxiety Situations and Coping Strategies in Full English Medium Instruction Engineering Programs*. Retrieved April 27, 2023, from <https://doi.org/10.3991/ijep.v12i6.33453>
- Wilang, J. D. and Nupong, S. (2022). *Factors Affecting EMI Attitudes of Engineering and Nursing Students*. Retrieved April 27, 2023, from <https://doi.org/10.17507/tpls.12>